

Protokoll från 1:a mötet med Metodgruppen för provning och kontroll av ballast och obundna vägmateriäl

Tid: 2008-09-02, kl. 10.00-16.00

Plats: Dalarnas hus i Stockholm

Närvarande:	Klas Hermelin	Vägverket
	Torbjörn Jacobson	Vägverket
	Jan Bida	SBMI/Bergsskolan
	Lars Stenlid	SkanskaNCC
	Chatrine Johansson	Peab Asfalt
	Peter Andersson	Peab/Sweroc
	Anders Olin	VV Produktion
	Lisbeth Karlsson	NCC
	Henrik Broms	Konsult
Frånvarande:	Gunnar Dryselius	Vägverket, Region Mälardalen
	Leif Viman	VTI

Under mötet visades en hel del PowerPoint presentationer. Dessa bifogas utskicket av detta protokoll.

1. Inledning, Klas Hermelin

Klas (ordförande) inledde mötet med att hälsa alla välkomna. Eftersom det var första mötet genomfördes en fyllig presentationsrunda. Deltagarna representerar ballastindustrin, materialleverantörer, entreprenörer, konsulter, VTI och Vägverket. Flera av deltagarna arbetar sedan många år med Europastandardisering för bl a ballast och obundna vägmateriäl. Många av deltagarna har ett förflutet på laboratorium och några är geologer.

2. Information om Metodgruppen för provning och kontroll av vägmateriäl, Torbjörn Jacobson

Torbjörn redogjorde för bakgrunden till att Vägverket startat upp metodgrupper för provning och kontroll av ballast, obundna vägmateriäl, bindemedel, asfaltmassa och asfaltbeläggning. För närvarande finns tre arbetsgrupper och en styrgrupp. Målsättning, organisation, arbetssätt mm finns beskrivet i ett inriktningsprogram som bifogas protokollet. Torbjörns presentation redovisas i medföljande PowerPoint-fil. Fokus på gruppernas arbete ligger på provningsmetoder men även frågor som berör CEN-standarder, miljö, FUD, kurser mm kan behandlas.

3. Kort genomgång av AMA-strukturen och tekniska dokument, Klas Hermelin

Klas gick i korthet igenom Vägverkets regelstruktur och regelverk, AMA Anläggning 07 och de dokument AMA hänvisar till. Klas presentation redovisas också i PowerPoint-fil.

4. Europastandardiseringen (TK och TC), Klas Hermelin, Jan Bida, Henrik Broms

Klas, Jan och Henrik gav en snabb genomgång av de Kommittéer och arbetsgrupper som arbetar inom CEN i Sverige med inriktning på ballast och vägbyggnadsmateriäl. Produkt- och metodstandarder berördes, bl a revideras de vart femte år. Enligt Jan så kräver lagen om offentlig upphandling att EU-standarderna ska gälla. Ingen formell koppling finns mellan SIS Tekniska kommittéer och metodgruppen för ballast och obundna materiäl men det är ofrånkomligt att frågor som berör revidering av metodstandarder tas upp i denna grupp. På så sätt kommer metodgruppen att fungera som en remissinstans till CEN-arbetet.

Metodgruppen bör framförallt arbeta med implementeringen av standarderna i branschen.

5. Genomgång av frågor som arbetsgruppen ska arbeta med, Klas Hermelin

En rad olika önskemål om frågor som metodgruppen kan arbeta med framfördes på mötet:

- Bevaka miljöfrågor
- Se över ackrediteringen av laboratorierna
- Provtagning av obundna material
- Arbeta för ökad kompetens (kurser, seminarier) inom området
- Typprovning och produktionskontroll
- Metod för optimal fukthalt i bärlager
- Ringanalyser
- Statistiskt synsätt på provningsresultat (även krav och kontroll)
- Bedömning av bergmaterial i väglinjen (projekt pågår)
- Bedömning av täkter (stora brister finns idag)
- Läsinstruktioner (sammanfattande metodbeskrivning) av den typ som tagits fram för asfaltmassa efterlystes
- Flisighetsindex för finare ballastmaterial.

6. Revidering av kulkvarnsmetoden, Henrik Broms, Klas Hermelin

I samband med pågående revidering av Kulkvarnsmetoden tog Henrik och Klas tog upp förslag till förändring av metoden. Det berör alternativa provningsfraktioner och om de ska vara normativa (tvingande) eller informativa (frivilliga). Idag är 11,2-16 mm referensfraktion (normativ). Alternativt kan 8-11,2 mm (informativ) användas (dock oklart vad som gäller). Förslag har framförts på att prova även 4-8 mm eller 5,6-8 mm. En viss erfarenhet finns av 5,6-8 mm (Skanskas lab). Eftersom finkornigare beläggningstyper (<11,2 mm) blivit allt vanligare finns ett behov av att testa åtminstone 8-11,2 mm. I praktiken testas redan 8-11,2 mm och finns medtagen som en alternativ provningsfraktion i Vägverkets tekniska dokument (TBT Bitumenbundna lager). Vad som gäller (vilken fraktion) vid upphandling och deklaration av ballast om standarden följs strikt lovade Jan B att återkomma med liksom tolkningen (innebörden) av normativ eller informativ provfraktion. Det förslag som mötet enades om att gå vidare med var:

- 11,2-16 mm (normativ)
- 8-11,2 mm (normativ eller informativ, beroende på hur tolkningen av begreppet informativ blir)
- 4-8/5,6-8 (bör utredas vidare)

7. Metod för provtagning på väg av bär- och förstärkningslager (obundna material), Klas Hermelin

Klas informerade om att Vägverket vill ta fram en provtagningsmetod för bär- och förstärkningslager i fält. En sådan metod behövs vid inventering av äldre vägar, vid kvalitetskontroll och vid tvister och skadeutredningar. Idag finns ett antal metoder som kan användas. De skiljer sig åt på flera punkter. Den nya metoden skulle tas fram av branschen (metodgruppen) gemensamt och åberopas (vara gängse metod) vid provtagning av obundna lager/material. En livlig diskussion fördes och intresset för en ny metod var stort (det bästa från existerande metoder kan t ex tas med). Enligt Anders så bör provets storlek i kg vara lika med största stenstorlek i materialet. Ett utkast till viktiga stolpar i den tänkta metoden var:

- Syfte med provningen

Klas och Henrik

• Val av provpunkt	Klas och Henrik
• Provtagningsmetodik	Anders och Lars
• Provmängd	Klas och Henrik
• Grovsiktning	Anders och Lars
• Torr resp. våtsiktning	Anders och Lars

Det gjordes en preliminär uppdelning av arbetet fram till nästa möte enligt ovanstående, övriga ledamöter behöver inte vara passiva utan bör bidra med synpunkter.

Vid tvist ska parterna beredas möjlighet att delta och lagret ska vara packat vid provtagningen. Klas lovade att ta fram en metodstruktur. Deltagarna uppmanades att skicka in synpunkter på metoden till Leif Viman på VTI.

8. Information om siktning och kontroll av siktar, Henrik Broms

Henrik gav en lägesbeskrivning över siktning och främst kontroll av siktar, bland annat de tolkar som tagits fram kontrollmätning av maskvidd.

9. Flisighetsindex på finballast, Lars Stenlid

Lars visade de spaltsiktar Skanska i ett SBUF-projekt tagit fram för fraktioner mindre än 4 mm. Vi fick en demonstration av manuell spaltsiktning på finare provningsfraktioner. Metoden kanske kan bli aktuell för beläggningar med hög andel av asfaltbruk.

10. Övriga frågor

Torbjörn informerade om att kombinationen av stängligt/hårt bärlager förorsakat ett stort antal skadeanmälningar (punkteringar) i region Mälardalen. Önskemål om krav på flisighetsindex för bär- och förstärkningslager som ska trafikeras har framförts på ett beläggningsmöte inom Vägverket.

11. Nästa möte

Stockholm, fredagen den 21 november 2008, kl. 9:00 (plats meddelas senare)

Torbjörn Jacobson
Sekreterare på mötet

Klas Hermelin
Gruppledare